

EESTI HARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine
Valgamaa Kutseõppekeskus
majutamise ja toitlustamise
õppekavarühma hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2022

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	6
3. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	12
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	12
3.2 Õppimine ja õpetamine.....	17
3.3 Õpetajad.....	22
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused majutamise ja toitlustamise õppekavarühma osas	24

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel ja -vestlustel kogutud info. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

Hindamiskomisjon esitab hindamisaruandes hindamisvaldkondade kaupa kokkuvõtliku analüüsi õppekavarühma õppekavade kohta. Komisjon toob iga hindamisvaldkonna analüüsi tulemusena välja **järeldused**: tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad** ja soovitusel viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitusel arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamarvestamine on kooli otsustada. Soovitusel arendusteks ei mõjuta lõppotsuse kujunemist.

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kutsehariduse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine läbi:

- kuue (6) aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele;
- kolme (3) aasta pärast, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja /või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.

Kui hindamisnõukogu kaalub kahe hindamisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

HAKA moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. HAKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. HAKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Maarika Honkonen	komisjoni esimees, tööandjate esindaja; Baltic Hospitality Forum OÜ partner; juhtimismentor; 2015-2021 Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu juht, HAKA kutsehariduse hindamise nõukogu liige kuni 2022 suvi;
Maire Merits	komisjoni liige-sekretär, kutseõppe ekspert; Tartu Rakendusliku Kolledži toitlustuse ja turismi osakonna juht; majutamise ja toitlustamise riikliku õppekava töörühma liige; erialaste õpikute kaasautor;
Rudolf Visnapuu	tööandjate esindaja; Estonia spaa restorani Noot peakokk; Eesti Peakokkade Ühenduse liige; koka kutseksamite komisjonide esimees.

Hindamisprotsessi kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi ning eneseanalüüsi täienduseks küsitud dokumendid. Lisaks tutvusid komisjoni liikmed põhjalikult ka kooli kodulehel esitatud dokumentide ning materjalidega.

Hindamiskomisjoni töökoosolekutel valminud esialgne külastuskava kooskõlastati nii kooli kui HAKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning küsimused iga teemavaldkonna kohta. Komisjoni liikmed leppisid kokku tööjaotuses ning ülesannetes hindamiskülastuse ajaks. Külastuse järgselt koostati hindamisaruande esmane variant.

Kooli hindamiskülastus toimus 6.-7.detsembril 2022. Hindamiskülastusele eelneval nädalal vestlesid komisjoniliikmed veebis kooli poolt soovitatud tööandjate esindajate ning majutamise ja toitlustamise (MT) õppekavarühma (ÕKR) õppekavade vilistlastega. Hindamiskülastuse käigus tutvus komisjon õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning viis läbi kõik planeeritud vestlused.

Hindamiskülastuse käigus vestles hindamiskomisjon kooli direktori, teeninduse valdkonna juhtõpetaja, õppijate kutseõpetajate, õpetajate, haridustehnoloogi, sotsiaalpedagoogi, õppetööstikliku ning kvaliteedispetsialistiga.

Koolikülastus toimus sujuvalt ning oli kooli poolt hästi ettevalmistatud. Komisjon andis esmast tagasisidet koolile kahel korral - juhtõpetajale ning õpetajatele koolis kohapeal 7.detsembril ning direktorile ja õppedirektorile veebi teel 13.detsembril.

Hindamiskülastuse järgsel komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande täiendamise osas ning edasistel koosolekutel täiendati aruannet, kaaluti komisjoni liikmete seisukohti ja jõuti ühiste, hindamisaruandes esitatud järeldustele.

Lühike tagasiside kooli eneseanalüüsile

Majutamise ja toitlustamise ÕKR kvaliteedihindamise aluseks oli kooli poolt esitatud eneseanalüüs. Eneseanalüüs käsitles hindamiskriteeriumeid üsna üldsõnaliselt ja kirjeldavalt. Eneseanalüüsis nappis majutamise ja toitlustamise ÕKRi puudutavaid konkreetseid näiteid ning õppetöö arvulisi tulemusnäitajaid. Hindamiskomisjon pidas vajalikuks küsida enne hindamiskülastust täiendavalt infot näiteks kutseksamite sooritamise edukuse kohta. Hindamiskülastuse käigus lepiti kokku, et eneseanalüüsis esitamata jäänud õppetöö tulemuslikkuse andmete asemel võib hindamiskomisjon hinnangute andmisel aluseks võtta Haridussilma andmed Valgamaa Kutseõppekeskuse teeninduse valdkonna kohta. Komisjon peab vajalikuks juhtida tähelepanu, et teeninduse valdkonda kuuluvad Valgamaa Kutseõppekeskuses tänaseks kaks õppekavarühma – majutamise ja toitlustamise õppekavarühm ning transporditeenuste õppekavarühm. Komisjon soovib edaspidi kooli õppekavarühmade enesehindamisel kaasata õppekavarühma meeskonda ja lähtuda analüüsis konkreetsetest mõõdetavatest tulemustest. Meeskonnatöö on seatud kooli üheks põhiväärtuseks.

Aruande valmimisega seotud kuupäevad: HAKA esitas esmase aruande koolile 13.jaanuaril 2023.

Aruande lõpliku variandi koostamisel võttis komisjon arvesse kooli kommentaare.

Komisjon esitas lõpparuande HAKAle 31.jaanuaril 2023.

2. Üldosa

Valgamaa Kutseõppekeskus loodi 1. septembril 1999 Helme ja Valga kutsekoolide liitmisel üheks Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusalas olevaks riigi õppeasutuseks. Aastatel 2009-2011 valmis Valga linnas uus Valgamaa Kutseõppekeskuse hoonete kompleks, mis avati 1. septembril 2011.

Valgamaa Kutseõppekeskus (VKÕK) on maakonna ainus kutseõppeasutus, kelle põhitegevuseks on:

1. kutseõppe korraldamine kõikides õppevormides ja -liikides;
2. täiskasvanute täienduskoolituse ja ümberõppe korraldamine;
3. kutsealase teavitamise ja nõustamise korraldamine maakonna õpilastele ja täiskasvanutele.

Kooli missioon: Parendada inimeste sotsiaalset positsiooni ühiskonnas.

Kooli visioon: Tehnoloogiliste oskuste ja teadmiste arendamine ning personaalne lähenemine tagavad inimeste heaolu, ühiskonna sidususe, looduskeskkonna säilimise ja kultuuriruumi kestvuse.

Kooli väärtused:

1. INNOVAATILISUS – kohaneme muutuva maailmaga, oleme avatud uutele ideedele ja lahendustele ning nende rakendamisele.
2. MEESKONNATÖÖ – hoolime, usaldame ja väärtustame üksteist ning oleme orienteeritud ühiste lahenduste leidmisele.
3. ETTEVÕTLIKKUS – väärtustame ettevõtlikke õppureid, töötajaid (sh. õpetajaid) ja teisi koostööpartnereid, keda iseloomustab loovus, julgus, uuenduslik mõtlemine, eneseteostusvajadus ning kartmatus eksida.
4. KOOSTÖÖ – oleme koostööle avatud ning arvestame koostööpartnerite seisukohtade ja ettepanekutega.

Kooli arengukava (2016-2021) peamised eesmärgid:

2016-2022

1. Kaasaegsed õppekavad ja õppevormid tagavad ühiskonna liikmete osalemise õppeprotsessis.
2. Ettevõtlikkus võimaldab koolil muutuda koolil huvigruppidele koostööpartneriks.
3. Koolis kasutatavad õppemeetodid ja õppevahendid vastavad ühiskonna ootustele.
4. Individuaalne lähenemine õppurile/õpilasele võimaldab leida talle sobiva arengutee.
5. Kooli usaldusväärsus tagab koolile hea maine.

2021

1. Mittestatsionaarse kutsehariduse rakendamine.
2. Kutsevaliku õppe rakendamine.
3. Tase 2 õppekavade arendamine ja õppetöö korraldamine.
4. Töökohapõhise õppe ja praktikasüsteemi arendamine.
5. Täiend- ja ümberõppe võimaluste laiendamine.
6. Õppekavade koostamine lähtudes õppija tervikliku personaalse arengu eesmärkidest.
7. Tagasisidesüsteemi loomine ja rakendamine vastavalt huvigruppidele.
8. Võimaluste loomine kutseõppeasutuse õpilaste ja -töötajate õpirändeks, sealhulgas virtuaalseks. Õpirännete kajastamine ja tagasisidestamine, tulemuste kasutamine kooli õppetöö arendustegevustes.
9. Pikaajalise arengukava 2022-2027 ettevalmistamine lähtuvalt Elukestva õppe strateegiast 2035+.
10. Õpilaste ja õpetajate digipädevuste arendamine.
11. VKÕK sisehindamise läbiviimine.

Koolis pakutakse õppekavasid 9 õppekavarühmas:

1. transporditeenused,
2. majutamine ja toitlustamine,
3. koduteenindus,
4. ehitus ja tsiviilrajatised,
5. materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit),
6. mootorliikurid, laevandus -ja lennundustehnika,
7. lastehoid ja teenused noortele,
8. sotsiaaltöö ja nõustamine,
9. hulgi- ja jaekaubandus.

Kooli eneseanalüüsi põhjal õpib Valgamaa Kutseõppekeskuses majutamise ja toitlustamise ÕKR õppekavadel kokku 66 õppijat, neist Valgamaa Puuetega Inimeste Kojas 9 õppijat (abikoka õppekaval). Teeninduse valdkonna õppijad moodustavad seega ca 1/10 kogu kooli õppijaskonnast. Majutamise ja toitlustamise ÕKR õppekavad on valdavalt toitlustusega seotud. Majutusega seotud õppekava rakendati viimati eneseanalüüsi aluseks oleva hindamisperioodi alguses aastatel 2016-2018. Ülevaade majutamise ja toitlustamise ÕKRI kuuluvatest õppekavadest on tabelis 1. Kõikide ÕKRI kuuluvate õppekavade juht on teeninduse valdkonna juhtõpetaja Kadri Vallimäe-Pähk.

Tabel 1 Ülevaade majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppekavadest

Õppekava nimetus ja link õppekavale	Kvalifikatsioonitase	Õppekava kood EHISes	Maht (EKAP)	Rakendamise aasta	Õppevormid	Märkused
Köögiabiline	2	208059	120	Alates 2019	Statsionaarne-koolipõhine	
Abikokk	3	128017	60	Alates 2017	Statsionaarne-koolipõhine Statsionaarne-töökohapõhine Mittestatsionaarne	Uuendatud 2021 Rakendatakse statsionaarset-koolipõhist õppevormi
Kokk	4	144597	120	Alates 2017	Statsionaarne-koolipõhine Statsionaarne-töökohapõhine Mittestatsionaarne	Uuendatud 2020 Rakendatakse statsionaarset-koolipõhist õppevormi (sessioonidena)
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	Alates 2014	Statsionaarne-koolipõhine	Uuendatud 2020
Vanemkokk	5	232422	60	Alates 2023 talv	Statsionaarne-koolipõhine Statsionaarne-töökohapõhine Mittestatsionaarne	Rakendatakse statsionaarset-koolipõhist õppevormi (sessioonidena)
Abikelner	3	131717	30		Statsionaarne-koolipõhine Statsionaarne-töökohapõhine	Uuendatud 2021 Ei ole rakendatud
Kelner	4	180418	30		Statsionaarne-koolipõhine Statsionaarne-töökohapõhine	Uuendatud 2021 Ei ole rakendatud
Toitlustusteenindaja (kutsekeskharidus)	4	206777	180		Statsionaarne-koolipõhine	Ei ole rakendatud

Hotelliteenindaja ¹	3	152286	60	2016	Statsionaarne-koolipõhine	
--------------------------------	---	--------	----	------	---------------------------	--

Õppekavadel õppijate arvudest, sh vastuvõetud õppijatest ning lõpetanud õppijatest annab ülevaate tabel 2, mille andmete aluseks on Haridussilm. Kõikidel õppekavadel on õppetöö toimunud statsionaarne-koolipõhisena. Kõogiabilise õppekava on rakendatud vaid ühel korral Urvaste kooli HEV õppijatele.

Tabel 2 Ülevaade õppijate arvudest (vastuvõetud õppijad/lõpetanud õppijad õppeaastal)

Õppekava nimetus	Kvalifikatsiooni tase	Õppekava kood EHISes	Maht (EKAP)	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	Kommentaarid
Kõogiabiline	2	208059	120				6/0	0/6		
Abikokk	3	128017	60		5/4	9/8	11/7	8/4	19/...	
Kokk	4	144597	120		16/	6/12	0/4	0/	0/	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	26/7 ²	19/16+7 ³	24/14	13/7	24/11	12/	
Vanemkokk	5	232422	60							Ei ole veel rakendatud
Abikelner	3	131717	30							Ei ole rakendatud
Kelner	4	180418	30							Ei ole rakendatud
Toitlustusteenindaja (kutsekeskharidus)	4	206777	180							Ei ole rakendatud
Hotelliteenindaja	3	152286	60	12/4	4/5					

¹ Õppekava ei ole õppinfosüsteemist Tahvel leitav, andmed ainult EHISes

² Lõpetajad õppekavalt Kokk EHISe koodiga 85434

³ Lõpetajad õppekavadele Kokk EHISe koodidega 131719 ja Kokk 85434

Ülevaate majutamise ja toitlustamise ÕKRI õppekavade õppijate lõpetamise edukusest annab tabel 3. Tabelis esitatud andmete aluseks on kooli eneseanalüüs ning Haridussilm.

Tabel 3 Ülevaade lõpetamise edukusest Haridussilm.ee ja kooli eneseanalüüsi andmetel

Õppekava nimetus	Kvalifikatsioonitase	Õppekava kood EHISes	Maht (EKAP)	Alustamise aasta	Alustas	Lõpetas	Lõpetanute osakaal alustanutest	Õppevorm	Kommentaarid
Köögiabiline	2	208059	120	2016	6	6	100%	Statsionaarne koolipõhine	
Abikokk	3	128017	60	2017	5	4	80%	Statsionaarne koolipõhine	HEV õppijad
Abikokk	3	128017	60	2018	9	8	89%	Statsionaarne koolipõhine	HEV õppijad
Abikokk	3	128017	60	2019	11	6	55%	Statsionaarne koolipõhine	HEV õppijad
Abikokk	3	128017	60	2020	8	4	50%	Statsionaarne koolipõhine	HEV õppijad
Abikokk	3	128017	60	2021	6+13	4+õpe jätkub	66%	Statsionaarne koolipõhine	HEV õppijad
Kokk	4	144597	120	2017	16	11	69%	Statsionaarne koolipõhine	
Kokk	4	144597	120	2018	6	4	66%	Statsionaarne koolipõhine	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	2016	26	14	54%	Statsionaarne koolipõhine	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	2017	19	7	37%	Statsionaarne koolipõhine	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	2018	24	11	46%	Statsionaarne koolipõhine	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	2019	13	7	54%	Statsionaarne koolipõhine	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	2020	24	Õpe kestab		Statsionaarne koolipõhine	
Kokk (kutsekeskharidus)	4	131719	180	2021	12	Õpe kestab		Statsionaarne koolipõhine	
Vanemkokk	5	232422	60						Ei ole veel rakendatud

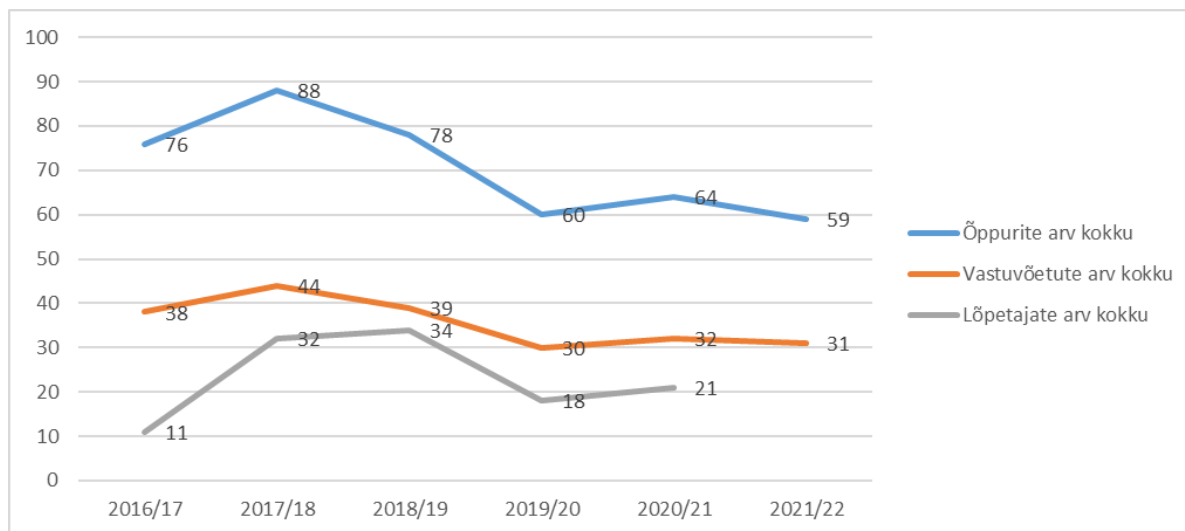
Abikelner	3	131717	30						Ei ole rakendatud
Kelner	4	180418	30						Ei ole rakendatud
Toitlustusteenindaja (kutsekeskharidus)	4	206777	180						Ei ole rakendatud
Hotelliteenindaja	3	152286	60	12	9 ⁴	75%		Statsionaarne koolipõhine	HEV õppijad

Koondülevaade majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppijatest Haridussilma põhjal on esitatud tabelis 4.

Tabel 4 Koondülevaade majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppijatest Haridussilm.ee põhjal

Õppeaasta	Haridusliik	Õppurite arv	Vastuvõetute arv	Lõpetajate arv
2016/17	Kutseharidus	76	38	11
2017/18	Kutseharidus	88	44	32
2018/19	Kutseharidus	78	39	34
2019/20	Kutseharidus	60	30	18
2020/21	Kutseharidus	64	32	21
2021/22	Kutseharidus	59	31	

Kõik majutamise ja toitlustamise ÕKR õppijad on õppinud statsionaarne-koolipõhises õppevormis. Õppurite arv on eneseanalüüsi perioodil vähenenud ~25%, kuid kolmel viimasel aastal olnud stabiilne. Õppijate arvu muutused Haridussilma andmetel on kujutatud joonisel 1.

Joonis 1 Majutamise ja toitlustamise õppekavarühma õppijad, vastuvõetud ning lõpetajad aastate lõikes

Teeninduse valdkonna õppekavadel (sh majutamise ja toitlustamise ÕKR õppekavadel) õppinud õppijate lõpetamise edukus Haridussilma andmete põhjal on esitatud tabelis 4.

⁴ Neist 4 lõpetas pikendatud õppeajaga järgmisel õppeaastal

Tabel 5 Lõpetajate edukus Teeninduse valdkonna õppekavadel

Aasta			2016	2017	2018	2019	2020	2021
Näitaja	Valdkond	Õppeasutus						
Kutsehariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %	Teenindus	EESTI	59,1	60,8	60,6	62,8	61,8	66,4
		Valgamaa Kutseõppekeskus	45,9	57,7	67,4	48	62,5	54,5
Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %	Teenindus	EESTI	52,7	56	53,8	58	56,7	54,1
		Valgamaa Kutseõppekeskus	61,9	64,5	65,2	50	50	43,8

Kooli arengukava indikaatorite ja majutamise ja toitlustamise ÕKRI eneseanalüüsi kolme viimase aasta tulemuste võrdlus Haridussilma andmete alusel on toodud tabelis 5.

Tabel 6 Kooli arengukava indikaatorite ning majutamise ja toitlustamise õppekavarühma tulemuste võrdlus

Indikaator	Kooli sihtväärtus 2019	Teeninduse tegelik 2019	Kooli sihtväärtus 2020	Teeninduse tegelik 2020	Kooli sihtväärtus 2021	Teeninduse tegelik 2021
Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, %	21 ⁵	34,3 ⁶	19	17,9	19	23,7
Väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, %	Ei ole seatud	12,1	20	0	20	16,7
Õppetöö katkestajate osakaal kutseõppes keskhariduse baasil I aastal, %	Ei ole seatud	Andmed puuduvad	21	Andmed puuduvad	21	Andmed puuduvad
Õppetöö katkestajate osakaal kutsehariduses kokku, %	21	23,7	20	17,8	20	25,4
Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %	64	50	65	50	65	43,8
Kutsehariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %	85	48	85	62,5	Ei ole seatud	54,5
Kutseeksami edukalt sooritanute osakaal lõpetajatest, %	Ei ole seatud	88,2	85	91,8	85	90,9

Punasega on tähistatud kooli sihtväärtusest madalam, rohelisega kooli seatud sihtväärtusest kõrgem tulemus.

⁵ Sihtväärtuste allikas kooli arengukava aastateks 2016-2020(2021)

⁶ Allikas Haridussilma Teeninduse valdkonna tulemused Valgamaa Kutseõppekeskuses

3. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

Õppekavade arenduse aluseks olev õppijate ja tööturu koolitusvajadus selgitakse kooli eneseanalüüsi põhjal välja valdkonna OSKA raportite, tööandjate vajaduste ning kooli nõunike kogu soovitel. Õppekavade koostamise aluseks on kutseharidusstandard, vastavad kutsestandardid ning majutuse ja toitlustuse erialade riiklik õppekava. Õppekavad koos moodulite rakenduskavadega on kättesaadavad õppeinfosüsteemist Tahvel, kuhu viivad lingid ka [kooli kodulehelt](#)⁷ erialade tutvustuste juurest.

Majutamise ja toitlustamise ÕKRis on nii EHSe kui kooli eneseanalüüsi põhjal üheksa õppekava, neist 8 on seotud toitlustuse ja 1 majutusega. Ülevaade majutamise ja toitlustamise ÕKRi õppekavadest on toodud tabelis nr 1.

Töö õppekavadega on pidev protsess. Eneseanalüüsi aluseks oleval perioodil on majutamise ja toitlustamise ÕKRis loodud 6 õppekava:

1. kokk (tase 4, kutseõpe);
2. abikokk (tase 3, kutseõpe);
3. toitlustusteenindaja (tase 4, kutsekeskharidusõpe);
4. köögiabiline (tase 2, kutseõpe);
5. vanemkokk (tase 5, kutseõpe);
6. hotelliteenindaja (tase 3, kutseõpe).

Üheksast majutamise ja toitlustamise ÕKRi õppekavast neli on kooli eneseanalüüsi perioodil jäänud rakendamata:

1. toitlustusteeninduse kutsekeskhariduse õppekava;
2. kelner kutseõppe õppekava;
3. abikelner kutseõppe õppekava;
4. vanemkokk kutseõppe õppekava (planeeritud esimest korda rakendada 2023.aastal).

⁷ www.vkok.ee

Rakendamata jäänud õppekavadel õppetöö mitte alustamise taga näeb komisjon õppekavale vastava(te) sihtrühma(de) puudumist piirkonnas. Komisjoni hinnangul on õppekavade koostamisel jäetud arvesse võtmata ning piirkonna väike vajadus nimetatud kutsete esindajate järgi.

Arvestades OSKA raportis (2019) viidatud vajadust suurendada koolituspakkumist toitlustuse valdkonna juhtide ja spetsialistide väljaõppeks, on loodud Vanemkoki tase 5 õppekava, mida on kavas rakendada alates 2023.aastast. Komisjoni hinnangul on koolile suureks väljakutseks sellele õppekavale õppijate leidmine. Komisjoni arvamus tugineb kooli esindajate väljaöeldule, mis peegeldas, et 12 õppija leidmine 5. taseme jätkuõppe õppekavale piirkonnas on keeruline.

Komisjon nõustub, et majutamise ja toitlustamise ÕKR õppekavasid on arendatud lähtuvalt kooli arengukava eesmärkidest: õppekavade loomisel on arvesse võetud vajadused erinevatele sihtrühmadele sobivate õppevormide, mittestatsionaarse õppe rakendamise ning tase 2 õppekavade järgi.

Kõiki õppekavasid hõlmavaks muudatuseks on digiõppe lisamine õppekavadesse. Muudatuse aluseks on kooli poolt tellitud digiauditi tulemused, mille põhjal otsustati 4. ja 5. taseme õppekavade puhul rohkem digiõpet ja digilahendusi kasutama hakata. Digioskuste suurendamise vajadust toetab ka valdkondliku OSKA uuringu „[COVID-19 põhjustatud majanduskriisi mõju tööjõu- ja oskuste vajaduse muutusele](#)“ eriuuring, mis peab valdkonna töötajate digioskuste arendamist suure mõjuga teguriks tööturul edukaks toimetulekuks. Õppijate sõnul on nad digiõppe osakaalu suurenemist õppetöös märganud. Vestlusel osalenud õppijad kinnitasid, et e-õpe on mõjutanud nende oskust aega planeerida aga e-keskkonnas õppimisele eelistaksid nad kontaktõpet.

Õppekavade arenduses on majutamise ja toitlustamise ÕKRis pööratud tähelepanu ka mikrokvalifikatsiooni pakkumise võimalustele (eneseanalüüsis nimetatud mikroraadiks). Kool on seni koostanud tasemeõppe valikmoodulite põhjal ühe täienduskoolituse õppekava. Huviliste vähesuse tõttu planeeritud õppetööd ei toimunud ning täiendavaid mikrokvalifikatsioonide õppekavasid pole koostatud.

Eneseanalüüsi perioodil on kool parendanud ja täiendanud olemasolevaid õppekavasid. Kohandatud on nt abikoka õppekava õppeaega vastavalt sihtrühmale (sihtrühmaks Valgamaa Puuetega Inimeste Koja kliendid), õppekavadesse on lisatud moodul „Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas“.

Novembris 2022 kehtima hakanud uute toitlustuse valdkonna kutsestandarditega olid hindamiskülastuse ajal sidumata kõõgiabilise, abikoka, koka ja vanemkoka õppekavad, mille komisjon soovib 6 kuu jooksul või enne õppekaval õppetöö alustamist vastavusse viia. Hotelliteenindaja tase 3 õppekavas on õppekava koostamise aluseks kehtivuse kaotanud kutsestandard, millele analoogset kehtivat kutsestandardit ei ole hiljem koostatud. Hindamiskomisjoni soovitus on hotelliteenindaja tase 3 õppekava sulgeda.

Hindamiskomisjon tunnustab kooli ühe valdkonna erineva tasemega õppekavade loomise eest (toitlustuse valdkonnas tase 2 õppekavast kuni tase 5 õppekavani), mis toetab kooli arengukava eesmärki leida õppurile sobilik arengutee talle jõukohasel õppekaval. Endale sobiliku õppekava ja õppevormi leidmine ning vajadustele vastav väljaõpe parandab inimeste sotsiaalset positsiooni ühiskonnas.

Õppekavade arenduse korraldus

Õppekavade arendamiseks (aga ka muude õppe- ja kasvatustöö teemade arutamiseks) on koolis eneseanalüüsiperioodil alustatud igakuiste arenduskoosolekutega, mida kinnitavad ka kooli poolt esitatud arenduskoosolekute protokollid. Valdkondliku arenduskoosoleku kutsub kokku teeninduse valdkonna juhtõpetaja, kes vastutab ka õppekavade koostamise ja arendamise eest.

Õppekavade arendamisse on kooli eneseanalüüsi ja esitatud arenduskoosolekute protokollide järgi lisaks valdkonna juhtõpetajale kaasatud nii kutseõpetajad, õpetajad kui kooli juhtkonna liige.

Õppekavade arendusse kaasatakse eneseanalüüsi põhjal tööandjaid, praktikajuhendajaid läbi töörühmades osalemise ning õppijaid kord aastas toimuva rahuloluküsitluse kaudu.

Arendatavate õppekavade struktuuri pakub välja teeninduse valdkonna juhtõpetaja, moodulite arendusse panustavad erinevad õpetajad *Google Drive*'is jagatud ühistöö dokumendis. Õpetajate sõnul osalevad nad sellisel moel õppekavade loomisel ja ka uuendamisel. Vestlusest juhtõpetajaga jäi kõlama, et aktiivsus erinevate õpetajate ja planeeritud tegevuste korral on erinev. Komisjon soovib leida meetodi ühistöö soodustamiseks ja võtta kasutusele näiteks kovisioon või supervisioon.

Hindamiskülastuse käigus ei leidnud kinnitust, kui palju on õppekavade arendamisse, sh sisuloomesse kaasatud tööandjaid (eriti nt vanemkõrg tase 5 jätkuõppe õppekava puhul, kus ka arenduskoosoleku protokoll põhjal oleks vaja nii õppetöö planeerimiseks kui läbiviimiseks tippkõrgekade kaasamist). Tööandjate suuremat kaasamist õppekavade arendusse pidas oma parendusvaldkonnaks ka kool ise, tööandjatega toimunud vestlustes jäi kõlama, et koostööd tuleks (taas)alustada.

Täienduskoolituse õppekavade arendus

Täienduskoolituste õppekavade vajadus selgitatakse kooli eneseanalüüsi põhjal välja koolitustel osalejaid ja koostööpartnereid küsitledes. Vestluses tööandjatega toodi välja, et varasemalt on kool pakkunud huvitavaid ja vajalikke täienduskoolitusi, kuid viimasel ajal ei ole tööandjate arvamusi küsitud ning/või koolituspakkumised ei ole tööandjateni jõudnud.

Täienduskoolituse õppekavad koostab õppekavades olevate andmete järgi teeninduse valdkonna juhtõpetaja, kes teeb koostööd koolituskeskusega.

Täienduskoolituse on VKÕK majutamise ja toitlustamise ÕKR pakkunud hindamisperioodi viimase kolme õppeaasta jooksul 14 erineva õppekava järgi. Täienduskoolitustel alustas kokku 157 ning koolituse lõpetas 155 õppurit.

Valikmoodulid

Valikmoodulite väljatöötamisel arvestatakse kooli eneseanalüüsi põhjal piirkondliku ettevõtja vajadustega. Vestlustel tööandjatega sellele kinnitust ei saadud. Valikmooduleid on õppekavades kirjeldatud suures mahus, nt on koka kutsekeskhariduse õppekavas valikõpingute mooduleid mahus 91 EKAPit (õppija peab valima 41 EKAPit). Komisjoni hinnangul võiks valikmoodulite loetelud üle vaadata ning ajakohastada, vajadusel lõimida põhiõpingutega, nt mooduli „Kutsealane arvutiõpetus majutus- ja toitlustusvaldkonnas“ õpiväljundid saaks saavutada põhiõpingute moodulite raames.

Valikmoodulite valimise kord on kirjeldatud nii õppekavades kui kooli õppekorralduseeskirjas. Valikmoodulite valimine toimub põhimõttel, et valituks osutuvad moodulid, mis saavad rohkem hääli. Õppekorralduslikult on koolis kavas rakendada valikmoodulite nädalaid, et soovijad saaksid osaleda just endale vajaliku valikmooduli õppetöös.

Valikõpingute moodulite valiku kirjeldamise juures soovib komisjon märkida, et õppijatel on õigus valida valikõpingute mooduleid ka teiste õppekavade põhiõpingute moodulite seast, mitte ainult valikõpingute moodulite seast.

Moodulite rakenduskavad

Rakenduskavade koostamist ja uuendamist juhib juhtõpetaja, eneseanalüüsi põhjal on kaasatud nii kutseõpetajad ja õpetajad, aga ka tööandjad ja erialaspetsialistid. Individuaalset õppekava vajavate õppijate mooduli rakenduskavade koostamisse kaasatakse ka tugirühma liikmed ning õppija kursusejuhataja. Mooduli rakenduskavade uuendamine on üks teema igakuistel arenduskoosolekutel ning see on eneseanalüüsi põhjal kaasa aidanud põhiõpingute ja üldõpingute lõimimisel. Vestluses õpetajatega sellele kinnitust ei saadud, hindamiskomisjoni hinnangul võiks erinevate õpingute lõimimise teemat, sh lõimitud hindamisülesannete teemat, arenduskoosolekutel rohkem käsitleda.

Kooli eneseanalüüsis kirjeldati tööandjate kaasamist ja õppijate rahuloluküsitluse tulemuste arvestamist rakenduskavade koostamisel. Tööandjate kaasamise kohta eneseanalüüsis näited puudusid

ning sellekohast kinnitust ei saadud ka vestlustes tööandjatega. Õppijate antud tagasiside tulemusel on 4. ja 5. taseme õppekavade rakenduskavades planeeritud kuni 20% õpet e-õppena. E-õppe tegevused võiks komisjoni hinnangul olla rakenduskavades selgemalt välja toodud.

Moodulite rakenduskavad on kättesaadavad õppeinfosüsteemis Tahvel, kus igale õppegrupile on loodud eraldi rakenduskavade komplekt. Komisjon tutvus rakenduskavade õppeinfosüsteemis Tahvel, kus on esitatud vastava õppekava nende õppevormide ja õppekeeltega rakenduskavad, millist kool parajasti rakendab. Hindamise käigus tutvus komisjon põhjalikumalt eneseanalüüsi aluseks oleval perioodil rakendatud õppekavade mooduli rakenduskavadelega.

Komisjon tähelepanekute põhjal on mooduli rakenduskavades märgitud, millist liiki tunde mooduli puhul rakendada plaanitakse, kuid tunni liikidele vastavad õppeülesanded on jäänud kirjeldamata. Nt koka õppekavas EHSe koodiga 144597 on Toitlustamise mooduli Toiduvalmistamise teemas 14 tundi iseseisvat tööd, 26 tundi praktilist tööd ning 88 tundi töökohapõhist õpet. Rakenduskavast ei selgu, milles seisnevad iseseisva töö ning praktilise töö õppeülesanded. Termin "töökohapõhine õpe" ei ole tunni liikide juures kohane, sest terminiga „töökohapõhine“ määratakse õppekava õppevorm.

Õppekavade ja nende vastavust Kutseharidusstandardis kirjeldatud õppevormide nõuetele on keeruline hinnata, sest nt töökohapõhise õppe rakenduskavades on kasutatud läbisegi termineid "töökohapõhine õpe" ja "praktika". Komisjoni soovitus on kasutada "töökohapõhise õppe" tunni liigi asemel mooduli rakenduskavades tunni liigina "praktikat".

Rakenduskavades ei ole sageli kirjeldatud mooduli õpiväljundite saavutatust kontrollivaid hindamisülesandeid. Hinde kujunemist on kirjeldatud fraasiga „Õpilane osaleb aktiivselt õppetöös“ või „Õpiväljundite saavutamine lävendi tasemel“, kuid on jäetud kirjeldamata hinde/lävendi kriteeriumid. Viimased peaksid olema eriti hästi lahti kirjutatud töökohapõhise õppe korral, kus õppija õpitulemuste hindajaiks on suurel määral praktikaettevõttepoolsed juhendajad.

Kokk tase 4 kutseõppe õppekavas on kirjeldatud, et õpinguid võib alustada põhiharidusega isik või vähemalt 22-aastane põhihariduseta isik, kellel on põhihariduse tasemele vastavad kompetentsid. Siin on vastuolu Kutseharidusstandardi § 18 poolt sätestatuga – viimane tingimus laieneb vaid kutsekeskhariduse õppekavadele. Neljanda taseme esmaõppes õpingute alustamise tingimus on põhihariduse olemasolu.

Rakenduskavade koostamisel lähtutakse eneseanalüüsi põhjal kutsestandardite kompetentsidest ning arvestatakse muutuva õpikäsituse teooriaga. Mooduli rakenduskavade arendamine, sh õppe- ja hindamismeetodite planeerimine ja kohandamine on kooli eneseanalüüsi põhjal valdkonna arenduskoosolekute üks teema ning sellega tegeletakse regulaarselt. Arenduskoosolekutel osalevad vastavate õppekavade ja moodulitega seotud õpetajad. Komisjon soovib eriti 2. ja 3. taseme õppekavade puhul kasutada lihtsamaid tegevusi eeldavaid õppemeetodeid, nt asendada abikoka õppekavas analüüsi eeldavad õppemeetodid hinnangut andvate meetoditega.

Õppijate rahulolu õppekavade õppesisu, -meetodite ja hindamise kohta ei ole kooli eneseanalüüsis välja toodud. Komisjon soovib nendele teemavaldkondadele küsitluste koostamisel rohkem tähelepanu pöörata ja küsitluste tulemusi oma töös kasutada.

Järeldused

• Tugevused

- Kool on ellu kutsunud regulaarsed arenduskoosolekud, mille teemadeks on nii õppekavade loomine kui olemasolevate rakenduskavade järgi koostöös õppetöö planeerimine. Arenduskoosolekute tulemusel on suurenenud õpetajate omavaheline koostöö ja üldine info liikumine.
- Õppekavade arenduse tulemusel on toitlustuse valdkonnas erineva taseme õppekavad, millega on loodud võimalus kaasata erinevaid ühiskonna liikmeid

õppeprotsessi, tagatakse õppijale sobilik arengutee jõukohasel õppekaval ning luuakse elukestva õppe võimalused.

- Õppekavade arenduses on arvestatud kooli digiauditi ning valdkondliku OSKA uuringu „COVID-19 põhjustatud majanduskriisi mõju tööjõu- ja oskuste vajaduse muutusele“ soovitustega pöörata õppetöös suuremat tähelepanu digikompetentside arendamisele. 4. ja 5 taseme õppekavades on planeeritud kuni 20% ulatuses e-õpet. E-õppe kasutamine on suurendanud õppijate digikompetentse ja ajajuhtimisoskuseid.
- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused**
 - Õppekavade koostamisel tööandjate kaasamine ei leidnud kinnitust. Kool peaks leidma võimalused tööandjate (taas)kaasamiseks õppekavade, sh mikrokvalifikatsioonide, koostamiseks ja õppesisu planeerimiseks. Komisjon soovib tööandjatel küsida rohkem tagasisidet, nt praktika korralduse raames, karjääripäevade korraldamisel või õpetajate stažeerimisel ettevõtetes. Tööandjate kaasamine õppekavade arendusse tagaks õppesisu ja õppekorralduse vastavuse töömaailma vajadustele ja ootustele.
 - Moodulite rakenduskavade koostamisel on töö jäänud poolikuks. Komisjon soovib mooduli rakenduskavade koostamisel ja/või arendamisel vahetut koostööd mooduli õpetajate vahel. Koostöös tuleks lisaks õppesisu määratlemisele kirjeldada ka õpiväljundite saavutatust hindavad hindamisülesanded/-meetodid ning hinde-/lävendikriteeriumid. Ühiselt kavandatud moodul toetab õppe rakendamisel õpetajate omavahelist koostööd õpilaste õpiväljunditeni jõudmisel ning suurendab õppijate rahulolu õppetöoga.
- **Arenguvõimalused**
 - Mikrokvalifikatsioonide arenduses soovib komisjon vähemalt kahte arengusuunda. Koolil on tugev *barbeque* valdkonna kompetents (seda tõendavad ka kutsevõistluste tulemused). *Barbeque* kompetentsikeskusena võiks välja pakkuda vastavaid mikrokvalifikatsioone töömaailma esindajatele, aga ka valikmooduleid teistele valdkonna koolidele üle Eesti. Kooli tervise ja heaolu valdkonnas on tihe koostöö piirkondlike hoolekandeesutustega. Teeninduse valdkond saaks samadele asutustele pakkuda toitlustuse alaseid mikrokvalifikatsioone või täienduskoolitusi, nt menüü koostamine erivajadustega inimestele, tervislikud toiduvalmistamise võtted vmt vastavalt tööandjate vajadustele.
 - Töökohapõhine õpe ei ole teeninduse valdkonnas rakendunud (eneseanalüüsi põhjal on koostöökokkulepped pausile pandud). Kool võiks kaaluda võimalust korraldada teeninduse alast (nt kelneri õppekava) töökohapõhist õpet tööandja juures kohapeal (õppekoht tööandja ettevõttes).
 - Komisjoni hinnangul tuleks e-õppe tõhustamiseks lisaks õppematerjalide ja hindamisülesannete elektroonilises keskkonnas esitamisele leida võimalusi erialaste tarkvarade ning innovatsiooniklassis kasutatavate simulatsioonide õppetöös kasutamiseks

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. Õppijate erialavalik on toetatud;
2. Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

Kooli missiooniks on parendada inimeste sotsiaalset positsiooni ühiskonnas. Eneseanalüüsi aluseks oleval perioodil kehtinud kooli arengukavas toetasid missiooni erinevad eesmärgid, mis pidid erinevate sihtgruppide esindajatele tagama võimaluse osaleda õppetöös ja täienduskoolitustel. Kooli eesmärk oli muutuda koostööpartneriteks erinevatele huvigruppidele. Huvigruppidena näeb kool õpilasi, õpetajaid/töötajaid, lapsevanemaid, tööandjaid, vilistlasi (eneseanalüüsi põhjal küll ainult kutsekeskhariduse õppekavade vilistlasi). Õppimise ja õpetamise hindamiskriteeriumis keskendub kooli eneseanalüüs ainult tasemeõppe õppekavadel õppijatele.

Kool reklaamib pakutavaid õppekohtasid kooli kodulehel ning läbi erinevate tegevuste, nt osaledes erinevatel erialastel üritustel maakonnas ja riiklikul tasandil. Osaletakse linna kodukohvikute päevadel, kutsevõistlustel, pakkudes valikkursuseid, eelkutseõpet ja korraldatakse karjääripäevi üldhariduskoolide õppijatele, pakkudes täienduskoolituste ja sh mikrokvalifikatsiooni võimalust täiskasvanud õppijatele, mida tõendavad ka uudised kooli kodulehel ning kooli sotsiaalmeediakanalites.

Õppijate vastuvõtt õppekohtadele toimub koolis kehtivate kordade alusel, infot huvipakkuva eriala ning vastuvõtutingimuste kohta leiab kandidaat kooli kodulehelt. Lisaks pööratakse eraldi tähelepanu hariduslike erivajadustega (HEV) õppijatele, nt on kooli kodulehel vastuvõtu informatsiooni juures eraldi alarubriik HEV õppijatele ning õppijatele leitakse vastuvõtuvestluste käigus jõukohane õppekava, nagu kinnitasid ka vestlused õpetajate ja sotsiaalpedagoogiga. Kooli eesmärgiks on leida igale õppijale jõukohane ja sobilik õppekava.

Õpikeskkond

Majutamise ja toitlustamise ÕKRI õppijatel on kasutada kaasaegne õppekeskkond auditoorse ja praktilise töö klasside näol, virtuaalselt saab õppeklasse külastada kooli kodulehel oleva [virtuaalstuuri](#) kaudu. Õppetegevuseks kasutatakse kooli raamatukogu, toitlustusüksust, kooli aulat (nt esmakursuslaste „Õpatee ja töö muutuvast keskkonnas“ mooduli õppetöök). Vestluses hindamiskomisjoniga avaldasid õppijad arvamust, et rohkem võiks rakendust leida kooli innovatsiooni klass.

Praktilise töö klassides on piisavalt õppekohti ja töövahendeid majutamise ja toitlustamise ÕKRI keskmise suurusega õppegrupile. Puudust võidakse tunda puhkepausideks sobivatest aladest/nurgakestest maja erinevas osades, nt hindamiskülastuse käigus märkas komisjon koridorides põrandal istuvaid ja puhkavaid praktilise töö tunnis olevaid õppijaid, kes sealt töötaja korralduse peale pidid ära minema.

Lisaks füüsilisele õpikeskkonnale kasutatakse e-õppe keskkonda *Moodle*. Moodle kasutamise aktiivsus on kasvanud seoses eneseanalüüsi hindamisperioodi jäänud Covid-19 levikuga ning õppekavade parendusena e-õppe mahu suurendamisega 4. ja 5.taseme õppekavades. E-õppe kasutamist nii õpetajate kui õpilaste poolt toetab kooli haridustehnoloog, kes on loonud kooli kodulehel olevasse Õpetaja abilaekasse Digipädevuste rubriigi ja õpilaste jaoks videoteegi e-õppeks kasulike juhendmaterjalidega. Vaatamata e-õppe võimaluste suurendamisele ja õppijate toetamisele

haridustehnoloogi ja õpetajate poolt, tõid õppijad vestluses välja, et nad eelistavad kontaktõpet e-õppele ning vahetut tagasisidet õpetajalt. Eneseanalüüsis kirjeldatud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite kasutamine praktilise töötunnis (tahvelarvutid õppekõrgis) hindamiskülastuse ja vestluste käigus kinnitust ei leidnud. Siit järeldab hindamiskomisjon, et koolil on võimalusi muuta õppetööd interaktiivsemaks ning keskkonnasõbralikumaks (jättes paber kandjal õppematerjalid välja printimata).

Sotsiaalne õpikeskkond on õppijate sõnul väga toetav, õppijad hindavad kõrgelt oma õpetajaid ning loevad neid kooli parimaks osaks. Sotsiaalset õpikeskkonda toetavana on õppijate käsutuses Lõõgastuskoridori lauajalgball, õhuhoki ja lauatennis, mida hindamiskülastuse ajal õppijate poolt ka aktiivselt kasutati.

Õppekorraldus ja praktikakorraldus

Õppekorralduse uuendustena võib välja tuua e-õppe lisamise igasse 4. ja 5. taseme õppekavasse, aga ka õppekorraldusliku uuenduse õpetada kutseõppe ja kutsekeskhariduse õppekava õppijaid liitgrupina. Õppetööd eraldi gruppides planeerides, jääks kutseõppe õppegrupp juhtõpetaja sõnul mõnel aastal avamata, liitgrupe luues võimalusi erinevate sihtgruppide esindajatele.

Praktikakorralduse aluseks on koolis kehtivad korrad. Koolipoolne praktikajuhendaja võib koolis kehtivate kordade järgi olla õpetaja, kellele praktika korraldamine on põhitööülesanne või õpetaja, kes juhendab oma õppijate praktikat ning saab selle eest lisatasu. Majutamise ja toitlustamise ÖKRI õppijate praktikat juhendab töötaja, kelle jaoks see on osa tema põhitööülesannetest. Vestlustest õpetajate ja õppijatega selgus, et viimaste aastate pidevad muutused praktikaid juhendava töötaja osas tekitavad neis nõutust ning õppijad tunnetavad infopuudust. Varasemate aastate järjepidev praktikate juhendamine ühe töötaja poolt tagas vilistlaste ning tööandjate sõnul parema koostöö ning info liikumise kooli ja praktikaettevõtete vahel. Tööandjad tõid intervjuudes välja, et praktikakohta taotlevate õppijate puhul ei saa neile teatavaks õppija taustainfot – praktikale seatud eesmärkidest saavad tööandjad teadlikuks alles praktikalepingu allkirjastamisel ning eriliste õppijate kohta võiks eelinfot olla. Samuti ootavad ettevõtte koolipoolset praktikajuhendajat praktika toimumise ajal ettevõttesse kohapeale või siis ettevõttega telefonitsi suhtlemist.

Praktika tagasisidestamiseks kasutatakse õppeinfosüsteemi Tahvel. Ettevõttepoolsetel praktikajuhendajatel on Tahvlis linkidega ligipääs praktikandi lepingule, praktikaprogrammile, hinnangulehtedele, praktikapäevikule ning praktikaruandele. Praktikate kaitsmisel kasutatakse hübriidlahendust – koolis kohapeal ja veebis. Praktikakaitsmised toimuvad kindlatel kuupäevadel, praktika kaitsmisega veebisilla kaudu ühinemise veebilink saadetakse nii õppijatele kui ettevõttepoolsetele juhendajatele praktika alguses. Tööandjad tõid vestluses välja, et info ja teave praktikaga seotud tegevuste kohta võiks tulla meeldetuletusena asjakohasel hetkel, nt ei ole praktikajuhendajad praktika lõppedes enam teadlikud praktika alguses saabunud infost praktika kaitsmise kohta.

Praktika korralduse õnnestumise üheks eelduseks on praktika eesmärkidele vastava ettevõtte leidmine. Praktikaettevõtete sobivust tuleb hinnata, seda kinnitab ka kooli Õppekorralduseeskirja praktika korraldust reguleeriv peatükk 26. Ettevõtete sobivuse hindamist ei mäletanud vestlustel osalenud praktikaettevõtete esindajatest keegi.

Tööandjad tõid vestlustes välja, et nad tunnevad puudust koolipoolsest toetusest ja koolitustest praktikajuhendajale. Praktikajuhendajate ettevalmistus praktika korraldamiseks, läbiviimiseks ning tulemuslikkuse hindamiseks on kooli Õppekorralduseeskirja peatükk 26 järgi kooli kohustus. Praktikajuhendajatele on suunatud [videojuhised](#), mille leiab kooli kodulehelt, kuid see keskendub peamiselt tehnilist laadi küsimuste lahendamisele ning ettevõttepoolset praktikajuhendajad ei ole sellest juhiseid teadlikud.

Õppe sisu, metoodika ja hindamine lähtub õpiväljunditest

Õpiväljunditest lähtuvat hindamist on õppekavade rakenduskavade põhjal keeruline hinnata, sest rakenduskavades ei ole enamikel puhkudel kirjeldatud hindamisülesandeid (vt eespoolt Õppekavade hindamiskriteeriumist).

Kasutatavad õppemeetodid on rakenduskavades kirjeldatud. Eneseanalüüsi põhjal on igal õpetajal samaaegselt oma õppetöö läbiviimise meetod, meetodid valitakse vastavalt sellele, milline on õpperühma puhul kõige efektiivsem ning samas õppijale sobilik ja harjumuspärane. Rakenduskavades kirjeldatu põhjal erinevate moodulite õpetajate õppemeetodites erinevusi ei paistnud, nt on köögiabilise tase 2 õppemeetoditena kirjeldatud läbivalt õpimapp, rollimäng ja simulatsioon, töölehed, mõistekaart/ideekaart, infootsing, meeskonnatöö, õppefilmid, arutelud.

Õppe sisu lähtub õppekavast ning rakenduskavadest. Õppe sisu muutmiseks, õppe- ja hindamismeetodite muutmiseks rakenduskavades on õpetajaskonnal suur sõnaõigus, sest neid kaasatakse komisjoni veendumuse kohaselt õppekavade arendustöösse.

Õppijate toetamine ja tugiteenused

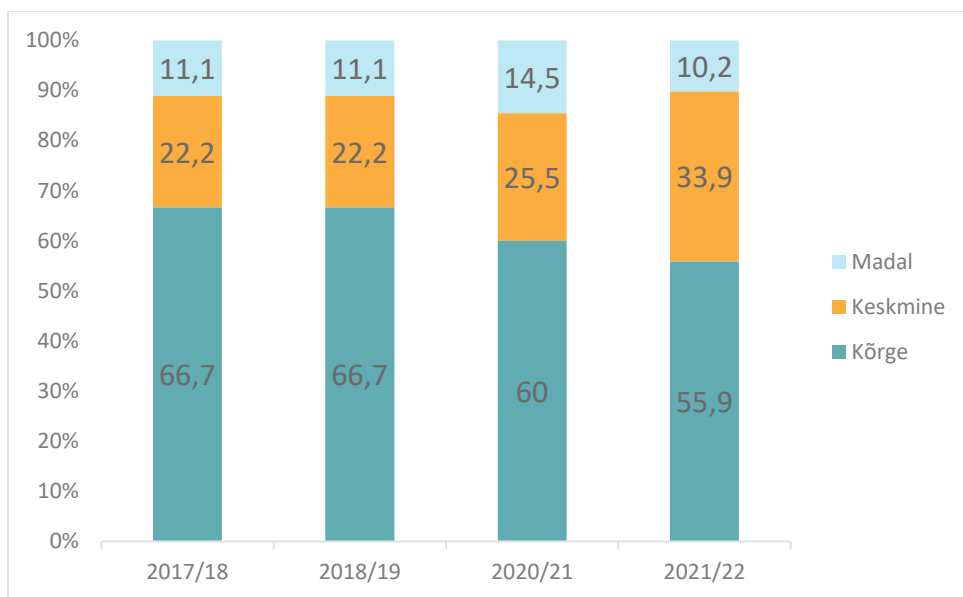
Kooli arengukava eesmärgiks on individuaalne lähenemine õppurile ning talle sobiva arengutee leidmine. Õppijate toetamiseks rakendatavad teenused ja meetmed on kirjeldatud kooli Õppekorralduseeskirjas. HEV õppijate tuvastamiseks ja vajalike tugiteenuste ja -meetmete määramiseks, nende tulemuslikkuse hindamiseks on moodustatud koolis tugirühm, kes on kaastatud nii õppijate vastuvõtuprotsessi, õppetöö jõukohastamisele aga ka arenduskoosolekutele, kus kavandatakse õppetööd ning jälgitakse õppijate õppeedukust. Tugirühm on oma tegevuses aktiivne ja järjekindel, nt viimasel ajal on õpiraskuste ületamise toetamiseks kasutusele võetud õpilepingute sõlmimine õppevõlgnevustega õppijatega. Õpilepingud aitavad õppijatel vajalikest tegevustest ülevaadet saada ning saavutatavaid eesmarke püstitada. Õpilepingute kasutamine on seni osutunud tõhusaks, seda kinnitasid ka vestlused kooli töötajate ning õppijatega.

Majutamise ja toitlustamise õppekavarühma lõpetanute tööturul rakendumine (lõpetanud aastatel 2005-2019 isikuteeninduse õppesuunas) on esitatud tabelis 7. Edasiõppijate kohta kooli eneseanalüüsis infot ei esitatud, vastavat infot ei kajasta ka Haridussilm.

Tabel 7 Õpingud lõpetanute tööturul rakendumine

Õppetase	Hõivatute osakaal lõpetanutest	Keskmine palk	Mediaanpalk	Palgasaajad
Defineerimata baasharidusega kutseõpe	50,0%	831	672	13
Kutsekeskharidusõpe põhihariduse baasil	62,5%	827	790	166
Keskharidusel baseeruv kutseõpe	66,1%	1 078	890	38
Põiharidusel baseeruv kutseõpe	68,4%	744	715	84

Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga ei ole kooli eneseanalüüsis välja toodud. Kogu kooli õppijate rahulolu kutseõppeasutusega (õppekavarühmasid eristamata) õppeaastatel 2017/2018-2021/2022 õppeaastal Haridussilma andmetel on välja toodud joonisel 2. Õppijate rahulolu kutseõppeasutusega on pöördunud positiivseks (keskmiste ja kõrgete hinnangute kokkuvõttes).

Joonis 2 Õppijate rahulolu kutseõppeasutusega üldiselt

Andmed kutseksamite sooritamise kohta on esitatud tabelis 8. Eesti keskmised tulemused on esitatud Haridussilma põhjal, õppekavarühma tulemused on kooli eneseanalüüsi lisamaterjalidest. Lõpetajate kutseksamite sooritamise tulemuslikkus on õppeaastate lõikes väga erinev.

Tabel 8 Majutamise ja toitlustamise valdkonna kutseksamite sooritamise tulemuslikkus

Aasta	2017	2018	2019	2020	2021		
Näitaja	Valdkond	Õppeasutus					
Kutseksami edukalt sooritanute osakaal lõpetajatest, %	KOKKU	EESTI	50	60,5	68,8	69,6	71,5
		Valgamaa Kutseõppekeskuse majutamise ja toitlustamise õppekavarühm	81,3	64,5	94,1	100	82,6

Majutamise ja toitlustamise ÕKRI õppijate tulemuslikud osavõttud kutsevõistlustest on esitatud tabelis 9. Kutsevõistluste tulemused peegeldavad kooli õpetajaskonna *barbeque* spetsialiteeti ning kooli tugevust nimetatud valdkonnas võrreldes teiste kutsekoolidega.

Tabel 9 Kutsevõistlustel auhinnaliste kohtade saavutamine

Õppeaasta	Võistlus	Võistleja	Tulemus	Juhendaja
2016/2017	Kokakunst Kuresaares	II kursus Keren Juhkov ja III Nele-Ly Nõgel	II ja I koht	Erko Ruukel
	Piirideta BBQ	Kaks võistkonda	I koht	
2017/2018	Kokakunst Kuresaares	Agnes Nugis	II koht (lisaks eriauhind)	Erko Ruukel
	Piirideta BBQ 2018	Õppegrupp K17/2	I koht	Klaire Vaher

2018/2019	Piirideta BBQ 2019		I koht	Erko Ruukel
	Grillum	Valgamaa Kutseõppekeskus I ja Valgamaa Kutseõppekeskus II	Üllatusvooru I ja üldarvestuses IV	Erko Ruukel
2020/2021	Piirideta BBQ 2020 (sügisel)	Piiripealsed juunior (Laura Valner ja Ivan Vdovitšenko)	I koht	Erko Ruukel
	Grillum 2021	Piiripealsed junior	II koht	Erko Ruukel
2021/2022	Piirideta BBQ 2022	Piiripealsed junior (Caro Liis Saaremäe ja Ingrid Grossberg)	I koht	Erko Ruukel
	Grillum	Caro Liis Saaremäe ja Ingrid Grossberg	III koht	Erko Ruukel

Järeldused

- **Tugevused**

- Kool on silmatorkavalt edukas *barbeque* ja grillimise teemade käsitlemisel. Õpilaste võistlustulemused väljendavad õpetajate süvitsi minevaid teadmisi valdkonnast ning õpetajad innustavad ka õppijaid valdkonna kohta rohkem teadmisi ja kogemusi hankima.
- Kool pakub õppijatele tänapäevast ja kvaliteetset keskkonda. Selle tulemusena on õppijate rahulolu õpikeskkonnaga kasvanud.

- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused**

- Praktikaettevõtete esindajad tunnetavad, et nad vajavad rohkem juhiseid ja infot õppijale parema praktikakogemuse pakkumiseks. Komisjon soovib jagada praktikaettevõtetele rohkem eelinfot praktikandi kohta – mida praktikant on juba õppinud, mida juba oskab, millised isikuomadused ja praktikaeesmärgid tal on (individuaalne praktikakava). Praktikakorraldus on õppetöö lahutamatu osa ning komisjoni hinnangul peaks praktikakorraldus erinevatel õppeaastatel olema järjepidevam. Suhtlemine praktikaettevõtetelega peaks olema tihedam ja sisulisem, et tagada sujuv praktikakorraldus ning kooli ja ettevõtete vaheline koostöö.

- **Arenguvõimalused**

- Majutuse ja toitlustuse valdkonnal on potentsiaali teha koostööd teiste kutseõppeasutustega ning pakkuda *barbeque* ja grillimise moodulit mikrokvalifikatsioonina erialaste teadmiste ja oskuste tõstmiseks antud valdkonnas. Mikrokvalifikatsiooni pakkudes leiaks rakendust kooli õpetajate vastav kompetents ning mikrokvalifikatsiooni õppijatega täidaks kool ka majutamise ja toitlustamise õppekavarühma koolituskohti.
- Hindamiskomisjon näeb *barbeques* ja grillimises majutamise ja toitlustamise õppekavarühma võimalust spetsialiseerumiseks.

3.3 Õpetajad⁸

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Majutamise ja toitlustamise ÕKRiga on hetkel seotud neli põhikohaga töötavat õpetajat, sh teeninduse juhtõpetaja tööülesandeid täitev Kadri Vallimäe-Pähk. Kutseõpetaja tase 7 kutse on ühel põhikohaga töötajatest, tase 6 ühel ja tase 5 ühel õpetajal. Pärast eneseanalüüsi aluseks oleva hindamisperioodi lõppu kooliga liitunud õpetaja kvalifikatsiooni kohta andmed puuduvad. Õpetajate vanuselise struktuuri kohta kooli eneseanalüüsis andmed puudusid, kuid õpetajatele väljastatud kutsetunnistuste põhjal on majutamise ja toitlustamise ÕKRi õpetajaskonna keskmine vanus 35-40 aastat. Majutamise ja toitlustamise ÕKRiga seotud kutseõpetajate koosseis on pidevas muutuses. Eneseanalüüsi aluseks oleva ajaperioodi jooksul on kooliga lepingulistest suhetes olnud 20 majutamise ja toitlustamise ÕKRi õpetajat või koolitajat. Õpetajaskonna liikmete sagedas vahetumine esitab väljakutseid omavahelisele koostööle ning võib sellega seada löögi alla õppekava arenduse järjepidevuse aga ka õppetöö ühtlase kvaliteedi ning stabiilsuse. Hindamiskülastuse käigus intervjueritud õppijad tõid välja, et neil ei ole näiteks selgust, kes neid sel õppeaastal praktikaga seoses juhendab ning küsimustele vastab. Praktikajuhendajaks olevate õpetajate vahetumisega kaasnevat probleemi (nt puudub info, kelle poole pöörduda) tõid välja ka praktikaettevõtete esindajad.

Kool on oma arengukava eesmärkides pannud rõhku õpetajate digipädevuste arendamisele. Õpetajate digipädevuste arengut toetab koolis haridustehnoloog. Õpetajate digipädevustes arendamisele pööratakse rohkem (nt kooli kodulehel olev Õpetaja abilaegas) tähelepanu pärast kooli poolt tellitud digiauditi toimumist ning õppetöös e-õppe osakaalu suurendamisotsust.

Õpetajate tegevust hinnatakse kooli sisehindamise raames kvaliteedispetsialisti poolt tunnivaatluste vormis. Tunnivaatlused on toimunud kahel õppeaastal. Esimesel aastal tehti tunnivaatlustest kokkuvõtte, mis esitati üldistatult koolinõukogule, teisel aastal anti tagasisidet ka tunnivaatluses osalenud õpetajale. Komisjon hinnangul võiks tunnivaatluste tulemusi isikustamata kujul rohkemate õpetajate ja kolleegidega jagada, et tundides kasutatud head praktikad leiaks rohkem kasutust.

Õpetajate töökoormus koosneb mitmetest erinevatest ülesannetest – kutseõpetaja põhiülesanneteks on tundide ettevalmistamine, läbiviimine, tagasisidestamine, õppematerjalide ettevalmistamine, õppekavade arendamine, kursusejuhataja tööülesanded, praktika juhendamine, puuduoleva töötaja asendamine. Õpetaja tööülesannete hulka võivad kuuluda ka tegevused seoses kooli rahvusvahelistumisega, sh projektid, õpilast aktiveerivate tegevuste eest vedamine (nt huvitegevus, spordiringid, kutsevõistlused jmt), PR ja kommunikatsioon ning laborite haldamine, õpilasomavalitsuse eestvedamine, toitlustamine, muude teenuste pakkumine (loetelu tugineb kooli kodulehel oleva Arenguestluse enesehindamislehele).

Komisjoni hinnangul ei võimalda lai tööülesannete ring spetsialiseerumist, eksperdikujunemist ning hakib tööruutiini. Samuti jäi arusaamatuks, mille poolest erinevad juhtõpetaja ülesanded kutseõpetaja või õpetaja ametikohast.

⁸ Õpetajad on hindamisaruande kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

Õpetajate erialast enesetäiendust reguleerib koolis [stažeerimise kord](#). Korra järgi on õpetajate stažeerimine arvesse võetud koolitusplaanis. Õpetajate stažeerimise kohta Eesti ettevõtetes komisjon vestlustel õpetajatega ega eneseanalüüsist kinnitust ei saanud. Õpetajad on osalenud välisprojektide raames õpirännetel, kuid nendel osalemine ei ole ette teada (ei kajastu koolitusplaanis). Stažeerimise aga ka õpirändes osalemisega seotult töid õpetajad välja, et stažeerimise või praktika korral tuleb selleks perioodiks neile planeeritud ülesanded täita hiljem või varem. Komisjoni hinnangul võiks kool rohkem rakendada stažeerimise korras kirjeldatud võimalust määrata õpetajatele stažeerimise ajaks asendus. Õpirännete positiivse poolena töid õpetajad välja uute kogemuste saamise ja vahetamise ning teadmised tegevustest, mida võiks järgi proovida ja mida mitte.

Alustavat õpetajat toetatakse koolis mentorluse programmiga poole aasta jooksul. Vestlusel õpetajatega selgus, et mentorlusprogrammis toetab mentor uut töötajat nõ tehnilistes küsimustes juhendades. Vestluses õpetajatega selgus, et õpetajad ootavad mentorilt rohkem pühendumist ning aega nt tunnivaatlusteks ja tagasisidestavateks vestlusteks. Mentori toetav tegevus aitab uuel töötajal kooliperre sulanduda ning annab enesekindlust tööülesannete täitmisel.

Järeldused

- **Tugevused**
 - Kutseõpetajate ja õpetajatena tegutsevate inimeste õppijatele pühendumine on taganud individuaalse lähenemise õppijatele ning õppijate rahulolu õpetajatega. Õppijatele pühendumine aitab igal õppijal, ka haridusliku erivajadusega õppijal, leida endale sobilikku õpitee ning õpingud edukalt läbida.
- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused**
 - Kutseõpetajate erialane stažeerimine ei ole süsteemne. Kutseõpetajate erialast enesetäiendust ja seeläbi õppetöö kvaliteeti, kutseõpetajate ja ettevõtete vahelist suhtlust saaks toetada stažeerimise soodustamisega. Kohalikes või Eesti ettevõtetes stažeerimine parandab koostööd kooli ja asutuste vahel, ettevõtjad tunneksid ennast rohkem erinevatesse tegevustesse (nt praktikakorralduse parendamisse) kaasatuna.
 - Õpetajaskonna voolavus/vahetumine on suur. Komisjon soovib õpetajaskonna voolavuse vähendamiseks määratleda selgemad ja püsivamad tööülesanded ja rollid, mis aitaks igal õpetajal läbi erinevate õppeaastate arendada kindlaid kompetentse, mis omakorda tagaks stabiilise arengu õpetaja tegevusvaldkondades, nt kursusejuhatamisel, praktikakorraldamisel või turundustegevustes.
- **Arenguvõimalused**
 - Kutseõpetajate ja õpetajate digipädevuste süstemaatiline arendamine läbi digikoolituste toetaks õppekavadesse lisatud e-õppe mitmekülgust. Digipädevuste arendamine peaks toimuma rohkem läbi juhendatud praktilise tegevuse.
 - Kutseõpetajate erialaste oskuste täiendamiseks võiks koolis korraldada koolitusi-meistriklasse, kus oma erialaseid oskuseid saavad täiendada ka piirkonna toitlustusettevõtete töötajad. Ühised koolitused toetavad ka kutseõpetajate ja ettevõtjate võrgustikku.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused majutamise ja toitlustamise õppekavarühma osas

- **Tugevused**
 - Kool on ellu kutsunud regulaarsed arenduskoosolekud, mille teemadeks on nii õppekavade loomine kui olemasolevate rakenduskavade järgi koostöös õppetöö planeerimine. Arenduskoosolekute tulemusel on suurenenud õpetajate omavaheline koostöö ja üleüldine info liikumine.
 - Õppekavade arenduse tulemusel on toitlustuse valdkonnas erineva taseme õppekavad, millega on loodud võimalus kaasata õppeprotsessi erinevaid ühiskonna liikmeid, tagatakse õppijale sobilik arengutee jõukohasel õppekaval ning luuakse elukestva õppe võimalused.
 - Kutseõpetajate ja õpetajatena tegutsevate inimeste õppijatele pühendumine on taganud individuaalse lähenemise õppijatele ning õppijate rahulolu õpetajatega. Õppijatele pühendumine aitab igal õppijal, ka haridusliku erivajadusega õppijal, leida endale sobilikku õpitee.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitus**
 - Tööandjate kaasamine õppekavade koostamisse ja arendamisse tagab õppetöö, sh mikro kvalifikatsioonide õppesisu sidususe tööeluga. Tööandjad ootavad suuremat kaasatust, võimalust anda tagasisidet ning avaldada arvamust õppetöö kohta, et seeläbi parandada praktikakorraldust.
 - Pöörata tähelepanu õpetajaskonna kompetentside arendamisele läbi stažeerimise ning läbi ühise inforuumi. Jätkamist väärivad stažeerimise ja õpirännete kogemuste jagamine, tunnivaatluste üldistatud tagasiside õpetajaskonnale aitaks jagada ja kasutusele võtta parimaid praktikaid. Komisjon soovib õpetajaskonna rollide püsivamat jaotust ja õpetajate kompetentside arendamist vastavalt ülesannetele.
- **Arenguvõimalused**
 - Mikro kvalifikatsioonide arenduses soovib komisjon vähemalt kahte arengusuunda. Koolil on tugev barbeque valdkonna kompetents (seda tõendavad ka kutsevõistluste tulemused). *Barbeque* kompetentsikeskusena võiks välja pakkuda vastavaid mikro kvalifikatsioone töömaailma esindajatele, aga ka valikmooduleid teistele valdkonna koolidele üle Eesti.
 - Kooli tervise ja heaolu valdkonnal on tihe koostöö piirkondlike hoolekandeasutustega. Teeninduse valdkond saaks samadele ettevõtetele pakkuda toitlustusealaseid mikro kvalifikatsioone või täienduskoolitusi, nt menüü koostamine erivajadustega inimestele, tervislikud toiduvalmistamise võtted vmt vastavalt tööandjate vajadustele.
 - Komisjoni soovib koolideüleste ja -vaheliste õppetegevuste planeerimist ja koostööd, et kooli/õppekavarühma/õpetajaskonna tugevusi ja kvaliteeti maksimaalselt rakendada.
 - Kutseõpetajate ja õpetajate digipädevuste süstemaatiline arendamine läbi digikoolituste toetaks õppekavadesse lisatud e-õppe mitmekülgset. Digipädevuste arendamine peaks toimuma rohkem läbi juhendatud praktilise tegevuse.